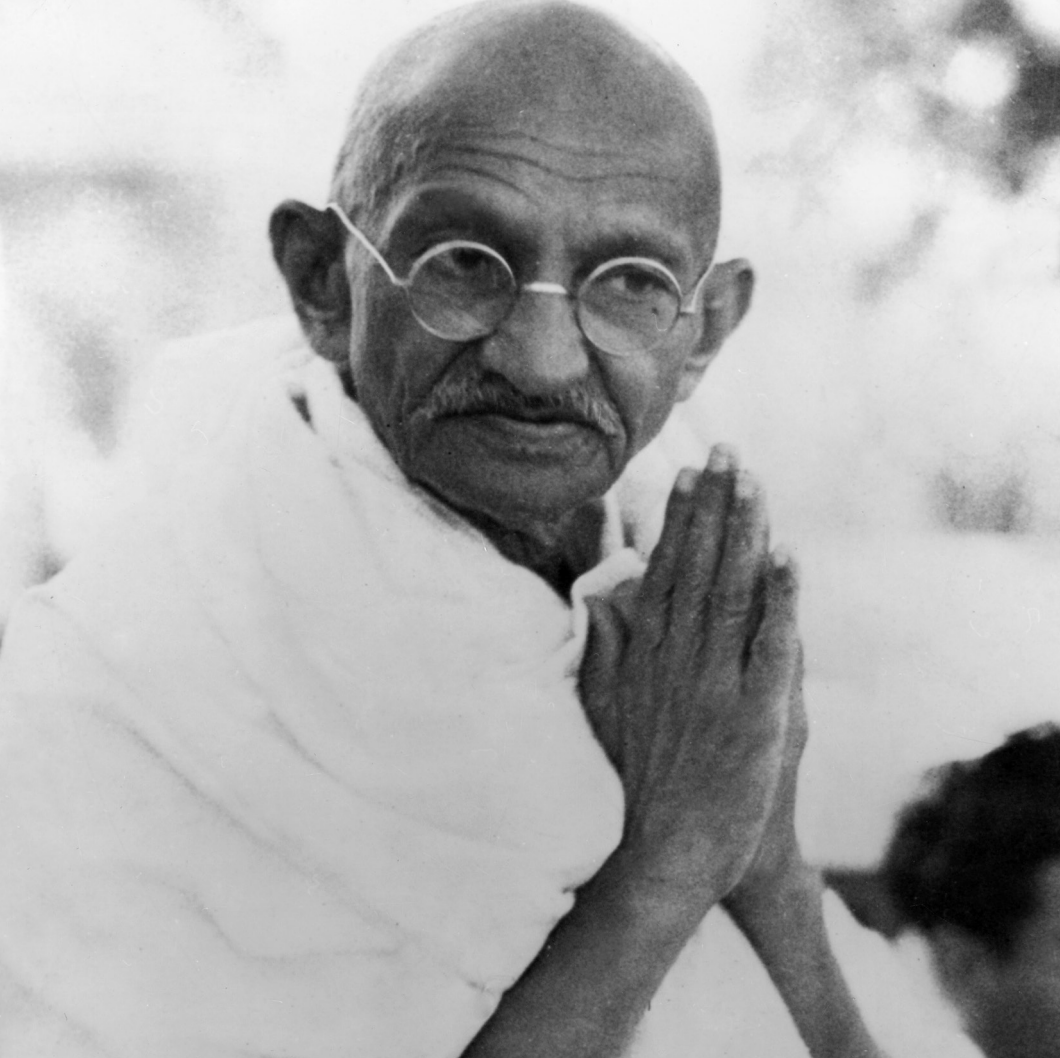

Arun GANDHI

Μαχάτμα
ΓΚΑΝΤΙ
Περί ζωής

ΜΑΧΑΤΜΑ ΓΚΑΝΤΙ

150^Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ

Από τον Αρούν Γκάντι

Σε μια πρόσφατη επίσκεψη στη Βηρυτό στον Λίβανο, τρεις νεαροί Παλαιστίνιοι με συνόδευσαν στον λαβύρινθο του παλαιότερου καταυλισμού προσφύγων. Και οι τρεις γεννήθηκαν σε αυτόν τον ελεεινό καταυλισμό, σπούδασαν στον Λίβανο, αλλά δεν τους επιτρέπουν να εργαστούν εκεί. Και οι τρεις ασχολήθηκαν ευσυνείδητα με κοινωνικές εργασίες μέσα στον καταυλισμό για να ανακουφίσουν κάπως τους ανθρώπους, που έχουν γίνει πόνια στα χέρια των αδίστακτων πολιτικών και έχουν ξεχαστεί εντελώς από την ανθρωπότητα.

Αφού είδα την εξαθλίωσή τους και άκουσα τις σπαρακτικές ιστορίες τους για δύο ώρες, τους ρώτησα: «Ποιες είναι οι ελπίδες και οι φιλοδοξίες σας;».

Με μια φωνή και οι τρεις είπαν: «Περιμένουμε τον Γκάντι να έρθει και να μας οδηγήσει στην ελευθερία».

Κατά μία έννοια ήταν πολύ κολακευτικό που 150 χρόνια μετά τη γέννησή του και 71 χρόνια μετά τον θάνατό του οι άνθρωποι στον κόσμο ακόμα εκτιμούν τόσο πολύ τον Γκάντι και τον περιμένουν να επιστρέψει και να λύσει τα προβλήματα της ανθρωπότητας. Ωστόσο, κατά μια πιο πραγματική έννοια, δείχνει το βάθος της άγνοιας και της απελπισίας μας.

Η έκπληξη στα πρόσωπά τους ήταν εμφανής όταν τους είπα ότι ο Γκάντι δεν γεννήθηκε ένας Μαχάτμα, ότι ήταν προϊόν των απάνθρωπων συνθηκών που αντίκρισε και έγινε Μαχάτμα μέσα από σκληρή και ελκρινή δουλειά, κατά την οποία αναζήτησε δικαιοσύνη μέσα από την αγάπη, τον σεβασμό, την κατανόηση και τη συμπόνια. Τους είπα ότι είχαν τη δυνατότητα να γίνουν ο Γκάντι που περίμεναν, αν είχαν το θάρρος να πεθάνουν, αλλά όχι να σκοτώσουν. Αν μπορούσαν να δείξουν αγάπη μπροστά

στο μίσος. Αν μπορούσαν να αντισταθούν στην εκδίκηση και να αρνηθούν τη βία απέναντι στη βία.

Αυτά ήταν άλλωστε μερικά από τα χαρακτηριστικά που έκαναν τον Μοχάντας Καραμτσαντ Γκάντι έναν Μαχάτμα. Έγινε ο Στρατηγός ενός μη βίαιου στρατού που έπαιρνε πρωτοβουλία και καθόριζε το πώς, το πού, το πότε και το γιατί θα έπραττε. Υπερνικούσε τις δυνάμεις της βίας και τις κέρδιζε με την αγάπη.

Δεν είναι μόνο οι φτωχοί και κατατρεγμένοι αυτοί που πιστεύουν ότι θα τον στείλει ο Θεός να σώσει τον κόσμο από την καταστροφή. Ακόμα και φιλόσοφοι και πολύ μορφωμένοι ακαδημαϊκοί πιστεύουν ότι ο Γκάντι γεννήθηκε άγιος και ότι δεν είχε ελαττώματα. Ο Γκάντι ξόδεψε πολύ από τον χρόνο και την ενέργειά του να καταρρίψει αυτή τη θεωρία και επαναλάμβανε πολλές φορές ότι ήταν ένα άτομο με ελαττώματα και όλες τις αδυναμίες που έχει ένας συνηθισμένος άνθρωπος.

Θεωρώ σωστό στην 150ή επέτειο της γέννησής του να κάνουμε μια παύση και να κοιτάξουμε πίσω, να παρατηρήσουμε λίγο τη ζωή και την πορεία του Γκάντι για να καταλάβουμε το κίνητρό του, γιατί ακολούθησε ένα μονοπάτι που δεν ακολούθησε

κανείς άλλος και, κυρίως, γιατί επέλεξε να πολεμήσει το μίσος με την αγάπη.

Ο Γκάντι ήταν ένας μετριόφρων, συνηθισμένος δικηγόρος, που δυσκολευόταν να μιλάει στο δικαστήριο και είχε υποστεί κλευασμό από την οικογένεια και τους φίλους του γιατί όλοι περίμεναν να πετύχει στο επάγγελμά του, να υποστηρίξει την οικογένεια και να ξεπληρώσει τα μεγάλα δάνεια που είχαν πληρώσει τις σπουδές του στην Αγγλία. Ήταν επίσης φορτωμένος με τύψεις και ένιωθε ανίκανος. Είχε μεγάλο εγωισμό και θεωρούσε τον εαυτό του «έγχρωμο Άγγλο». Όταν έλαβε την πρόσκληση για τη Νότιο Αφρική, άρπαξε την ευκαιρία από καθαρή απελπισία. Δεν τον προσέλαβαν καν ως δικηγόρο. Το μόνο που του ζήτησαν να κάνει ήταν να λειτουργήσει ως διερμηνέας ανάμεσα στον αγγλόφωνο λευκό δικηγόρο και τον Ινδό πελάτη.

Από καθαρά οικονομική ανάγκη, ο Γκάντι, ο σπουδαγμένος στην Αγγλία δικηγόρος, δέχτηκε να εργαστεί ως διερμηνέας. Ωστόσο, έδινε μεγάλη σημασία στην εικόνα του, ντυνόταν κομψά και συμπεριφερόταν στην καθημερινότητά του σαν Άγγλος. Υποσυνείδητα, ο Γκάντι πίστευε ότι οι λευκοί μισούσαν

τους μη λευκούς λόγω των δυσάρεστων συνηθειών τους. Όταν επέστρεψε από την Αγγλία, ο Γκάντι προσπάθησε να φέρει επανάσταση στο σπίτι του. Αντί οι γυναίκες να κάθονται στο πάτωμα και να μαγειρεύουν, έστησε έναν πάγκο κι ένα τραπέζι με καρέκλες για να κάθεται η οικογένεια και να τρώει σαν τους λευκούς. Προσπάθησε να μάθει στα παιδιά να χρησιμοποιούν κουτάλια και πιρούνια αντί να τρώνε με τα χέρια. Τα παιδιά έπρεπε να μάθουν να φοράνε κάλτσες και παπούτσια, ακόμα και στον καύσωνα του καλοκαιριού, αντί να περπατούν ξυπόλυτα. Τα δύο μεγαλύτερα αδέρφια του Γκάντι έφτασαν στο σημείο να του πουν ότι όλες αυτές οι αλλαγές κόστιζαν πολλά χρήματα στην οικογένεια και ότι καλό θα ήταν να έβγαινε έξω να δουλέψει και αυτός λίγο.

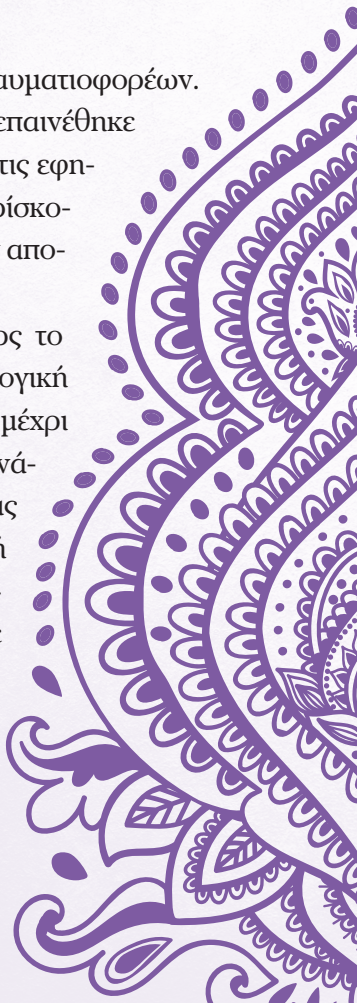
Αυτή η εμμονή του με τη δυτική κουλτούρα τον έφερε αντιμέτωπο με μερικές δυσάρεστες πλευρές της δυτικής συμπεριφοράς, όπως οι διακρίσεις. Όταν προσγειώθηκε στη Νότιο Αφρική και άκουσε τους λευκούς, και πολλούς Ινδούς εμπόρους, να αποκαλούν τους Αφρικανούς «καρίφ», η λέξη χαραχτηκε στο λεξιλόγιό του. Θα έλεγε κανείς ότι είχε τυφλωθεί τόσο πολύ από

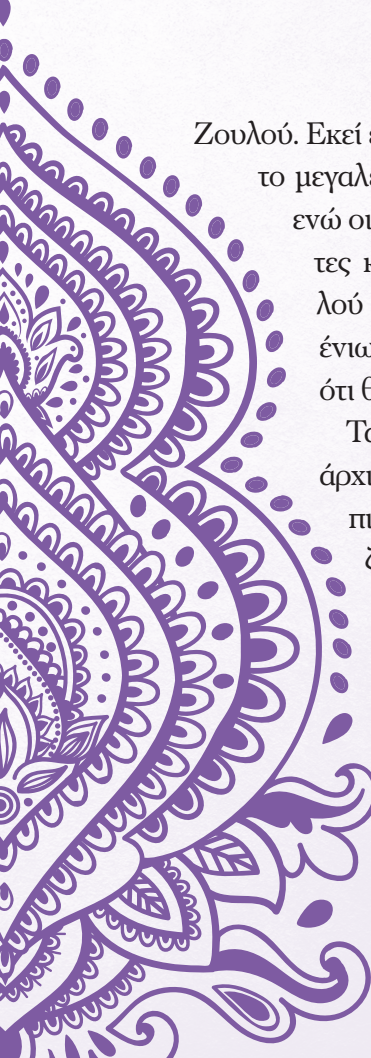
την επιθυμία του να γίνει αποδεκτός ως ίσος από τους λευκούς, που προσωρινά έχασε την ικανότητα να διακρίνει το σωστό από το λάθος. Ήταν το ίδιο άνθρωπος με όλους τους υπόλοιπους, με τα ίδια ελαττώματα και αδυναμίες. Είναι θαυμαστό το ότι ποτέ δεν προσπάθησε να κρύψει τις ατέλειές του. Όταν είπε «η ζωή μου είναι ένα ανοικτό βιβλίο», το εννοούσε. Η αυτοβιογραφία του με τον κατάλληλο τίτλο *Η ιστορία των πειραμάτων μου με την αλήθεια* αποκαλύπτει τα πάντα – το καλό, το κακό και το άσχημο.

Αυτός ήταν ο τρόπος του να απομυθοποιήσει την κοινή πεποίθηση ότι γεννήθηκε ένας Μαχάτμα ή ένας άγιος. Οι πρώτες ρωγμές στην πανοπλία της δυτικής κουλτούρας άρχισαν να φαίνονται όταν έγινε αρχηγός στο Ινδικό Σώμα Τραυματιοφορέων στον πόλεμο των Ζουλού το 1906 κατά της άδικης φορολογίας. Νωρίτερα, στον πόλεμο των Μπόερς, παρόλο που ήταν με το μέρος των Μπόερς, φάνηκε ότι τάχθηκε υπέρ των Βρετανών. Ως μέλος της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, πίστευε ότι αν ένας πολίτης θέλει να απολαμβάνει τα δικαιώματα, πρέπει να είναι και πρόθυμος να επωμίζεται την ευθύνη της προστασίας της Αυτοκρατορίας. Η βία δεν ήταν στη φύση του, γι' αυτό επέλεξε

να υπηρετήσει ως μέλος του σώματος τραυματιοφορέων. Το εκπληκτικό έργο των Ινδών εθελοντών επαινέθηκε πολύ από τους Βρετανούς αξιωματικούς και τις εφημερίδες, πείθοντας τον Γκάντι ότι οι Ινδοί βρίσκονταν πλέον ένα βήμα πιο κοντά στο να γίνουν αποδεκτοί ως ίσοι από τους λευκούς.

Μετά το τέλος του πολέμου των Μπόερς το 1902, ο Γκάντι καταστάλαξε σε μια φυσιολογική επαγγελματική ζωή στο Γιοχάνεσμπουργκ, μέχρι που διάβασε στις εφημερίδες για μια επανάσταση των Ζουλού στο Νατάλ εναντίον μιας νέας φορολογίας που επέβαλε η Βρετανική κυβέρνηση. Ο βασιλιάς των Ζουλού αρνήθηκε να πληρώσει έναν φόρο που θεωρούσε άδικο, μια πράξη που δεν έκρυβε μέσα της βία. Ωστόσο, ο βασιλιάς σκότωσε τον Βρετανό φοροεισπράκτορα και αυτό ξεκίνησε έναν πόλεμο. Ο Γκάντι επέστρεψε στο Νατάλ για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των

Ζουλού. Εκεί είδε την κτηνωδία των Βρετανών σε όλο της το μεγαλείο. Οι Ζουλού ήταν οπλισμένοι με δόρατα ενώ οι Βρετανοί είχαν όπλα. Οι Βρετανοί στρατιώτες κυνηγούσαν και πυροβολούσαν τους Ζουλού πίσωπλατα. Ο Γκάντι συγκλονίστηκε, αλλά ένιωσε ότι αυτό ήταν μεμονωμένο γεγονός και ότι θα επικρατούσε η βρετανική δικαιοσύνη.

Τα συναισθήματα του Γκάντι για τους Ζουλού άρχισαν να αλλάζουν δραστικά. Δεν τους έβλεπε πα ως κατώτερους. Συνειδητοποίησε ότι αν ζητούσε σεβασμό και ισότητα από τους λευκούς, θα μπορούσε να παραχωρήσει τον ίδιο σεβασμό και ισότητα στους άλλους. Αν δεν αλλάξουμε εμείς, δεν μπορούμε να απαιτούμε από τους άλλους να αλλάξουν. Είχε ξεκινήσει η μεταμόρφωση από Μοχάντας σε Μαχάτμα. Φρόντισε τους Αφρικανούς τραυματίες και έθαψε τους νεκρούς, παρόλο που οι λευκοί βεβίλωσαν τα σώματά

τους. Όσο πιο πολύ απομακρυνόταν από τους Βρετανούς, τόσο πιο πολύ συνειδητοποιούσε ότι ο δυτικός πολιτισμός κατευθυνόταν προς την αυτοκαταστροφή, γιατί βασιζόταν στα θεμέλια της απληστίας, του εγωισμού, της εκμετάλλευσης και της σπατάλης. Για να διατηρείται αυτός ο τρόπος ζωής, έπρεπε να δημιουργείται μια Κουλτούρα Βίας. Ο Δαλάι Λάμα κάποτε είπε: «Αντί να αγαπάμε τους ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ και να χρησιμοποιούμε τα αντικείμενα, χρησιμοποιούμε τους ανθρώπους και αγαπάμε τα αντικείμενα».

Σε μια καταναλωτική, υλιστική ζωή δίνουμε περισσότερη αξία στα αντικείμενα παρά στους ανθρώπους. Το πιο εξελιγμένο κράτος του κόσμου, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, ενθαρρύνει τον κόσμο να οπλοφορεί και να πυροβολεί οποιονδήποτε απειλεί να κλέψει τα υπάρχοντά του. Είναι ίσως η μόνη χώρα στον κόσμο όπου το κέρδος είναι πιο σημαντικό από τους ανθρώπους. Αυτό το διεφθαρμένο και βίαιο περιβάλλον που εξαπλωνόταν γρήγορα σε όλο τον κόσμο γέννησε τον Γκάντι και τη φιλοσοφία της μη βίας.

Εγώ γεννήθηκα και μεγάλωσα στη Νότιο Αφρική και οι γονείς μου, στην ηλικία των δώδεκα ετών, με έστειλαν να μείνω

με τον παππού μου στην Ινδία. Το 1945 ήταν μια ταραχώδης χρονιά σε όλο τον κόσμο. Μόλις είχε τελειώσει ο εξαντλητικός Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, που είχε οδηγήσει σε εξαθλίωση ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ένας νέος και πειραματικός μη βίαιος αγώνας ενάντια στον βρετανικό ιμπεριαλισμό στην Ινδία έφτανε επίσης στο τέλος του. Παρόλο που αυτό θα μπορούσε να ήταν ευκαιρία για τον παππού μου και τους άλλους Ινδούς αρχηγούς να κοκορευτούν για την επιτυχία ενός αγώνα που έγινε δίχως όπλα, ο Γκάντι στην κυριολεξία στεκόταν πάνω στις στάχτες όλων των ονείρων του. Όλη η βία που είχε αποφύγει τα 27 χρόνια στον αγώνα για την ελευθερία της Ινδίας από τους Βρετανούς ξέσπασε και μέσα σε μερικούς αιματηρούς μήνες, πάνω από ένα εκατομμύριο άτομα σφαγιάστηκαν σε εξεγέρσεις ανάμεσα στους ινδουιστές και τους μουσουλμάνους. Συνεπώς, η έχθρα ανάμεσα στην Ινδία και στο Πακιστάν σιγοβράζει ακόμα και κατά περιόδους φτάνει σε σημεία ανάφλεξης. Οι δύο χώρες έχουν κάνει τρεις πολέμους σε εβδομήντα χρόνια κι ένας τέταρτος κρέμεται σαν δαμόκλειος σπάθην πάνω από τα κεφάλια τους.

Χαρακτήρας

Η πραγματική απόδειξη του πολιτισμού,
της κουλτούρας και της αξιοπρέπειας
είναι ο χαρακτήρας, όχι τα ρούχα.

Η θλίψη και ο πόνος
δημιουργούν χαρακτήρα
όταν γεννιούνται από μόνα τους,
όχι όταν επιβάλλονται.

Κανείς δεν θα σε φοβίζεται
αν αρνείσαι να φοβάσαι.

Δύναμη

Η αγάπη
είναι η μεγαλύτερη δύναμη στον κόσμο.

Όσο πιο αποτελεσματική είναι η δύναμη,
τόσο πιο ήσυχη και ανεπαίσθητη είναι.

Η δύναμη της μη βίας
είναι απείρως πιο όμορφη και διακριτική
από την υλική δύναμη της φύσης,
όπως ο ηλεκτρισμός.